

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 211. An licitum sit furari in gravi vel extrema necessitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

R. Hoc resolvendum esse p. 2. n. 1186.

Q. 211. An licitum sit furari in gravi vel extrema necessitate. R. Non licere in gravi tantum, hinc *lun. XI.* damnavit hanc 36. prop: *Permissum est furari, non tantum in extrema necessitate sed etiam in gravi: quænam autem necessitas dicatur extrema, gravis, communis, dictum est l. 2. à n. 195.* Porro circa propositionem relatam adhuc notanda sunt seqq.

§. 1. Certum est nunquam licitum esse furari, nequidem in extrema necessitate, uti cum *S. Th. 2. 2. q. 65. a. 5.* notant omnes, quia furari est occultè surripere vel detinere rem alienam domino rationabiliter invito, quod semper est intrinsecè malum, si enim dominus sit rationabiliter invitus, non potest esse licitum contra illius jus agere: unde quamvis probabile esset licere in necessitate gravi aliquid surripere, tamen improbable esset licere furari: & quidem *Carden. in 2. crisi d. 23. c. 1. a. 1.* putat mentem Pontificis hinc fuisse præcipuè, ut reprobaret hoc, quòd unquam licitum sit furari, sed probabilius est, quòd per Tò furari intelligat etiam surripere, nam nunquam licere furari, erat per se satis evidens, & AA, quorum opinionem reprobare videtur, per Tò furari intelligebant surripere.

§. 2. Extremè pauper potest surripere sibi necessaria, quia habet jus naturale, imò & obligationem conservandi vitam, ergo etiam sibi applicandi media necessaria; neque per hoc furatur, quia ille, cui surripit, non est rationabiliter invitus. *Nec obstat Jus Gentium, quo facta est divisio bonorum, nam cum primarius finis bo-*

norum externorum sit conservatio vitæ humanæ, divisio non potuit fieri in præiudicium vitæ, sed debuerunt in extrema necessitate omnia bona, saltem non valde pretiosa, manere communia, & ita omnes unanimiter tenent, inquit *Carden. n. 2.* Quod autem quis potest pro se, potest etiam pro alio extremè indigente, uti habet *S. Th. q. 66. a. 7. ad 3.* & post eum AA communiter cum *Dicast. l. 2. t. 2. d. 9. n. 254.*, tum enim surripens est veluti instrumentum indigentis. Addunt *Con. Less. l. 2. c. 12. n. 69.* *Dicast. n. 252.* *Tamb. l. 8. t. 2. c. 6. §. 1. n. 1.* *Sporer t. 5. c. 5. n. 90.* à tali paupere posse etiam occidi eum, qui impediret, quominus ipse acciperet rem sibi ita necessariam, sicuti raptor, qui bona magni momenti saltem necessaria tollit vel violentè retinet, potest occidi secundùm dicta n. 811.

951 §. 3. Si dominus bonorum fit in pari tecum necessitate extrema, non poteris surripere ipsi, quia in pari causa melior est conditio possidentis, *Less. n. 70.* *Tamb. n. 3.* & alii communiter: An autem tum excuseris à restitutione, dicitur p. 2. n. 329.

952 §. 4. Si extremè egens posset habere necessaria petendo, non esset licitum surripere, uti ex *Less.* & aliis docet *Dicast. n. 248.*, quia reveratim non est in extrema necessitate surripiendi: si tamen tum surriperet, *Less. n. 72.* putat tantùm venialiter peccaturum, quia dominus debet esse contentus quoad substantiam, ex hoc autem, quòd invitus fit quoad illum modum, putat non refundi malitiam gravem: & ita teneri petere etiam virum nobilis familiæ docet *Con.*, licet eum valde puderet mendicare, quia pudor ille

ille est irrationabilis & à superbia ; in hoc tamen contradicunt *Less. n. 66. Castrop. Dicast. n. 249.* putantes viro honestæ conditionis nimis durum esse ostiatim mendicare, saltem eo loco, in quo notus est ; sed facile opponet *Con. id non esse opus*, potest enim divitem convenire privatim, aut per litteras, quæ non erubescunt : an autem sic indigens teneatur media vitæ conservandæ necessaria admittere tanquam tantum mutuo data, dictum est l. 2. n. 207.

§. 5. Probabilius est, quod privatus non possit in extrema necessitate surripere rem valde pretiosam, v. g. ter mille aureos, maximè si summa illa esset necessaria ad sustinendum statum alterius, uti notat *Lugo d. 16. à n. 147.*, aut si alter ideo esset in gravia mala lapsurus, uti habet *Tamb. §. 2. n. 1.*, charitas enim in proximum non obligat cum tanto dispendio proprio, nec videtur ulla virtus obligare ad tam extraordinaria media pro conservanda vita tam sua quàm alterius privati, secundum dicta l. 2. n. 201. & hic n. 775., docentque AA ibi citati : & quamvis in extrema necessitate omnia dicantur fieri communia, intelligi debent omnia, non absolutè, sed quæ ad vitam sunt ordinariè necessaria, non quæ sunt tanti momenti & extraordinaria : cum tamen contraria sententia etiam sit probabilis, posset pauper hanc tenens veluti sibi hic & nunc satis certam, surripere etiam pretiosa, & vicissim dives secundum alteram licitè negaret, neque ideo dabitur bellum utrimque justum materialiter & absolutè, sed tantum formaliter & ex suppositione diversarum opinionum probabilium, in quo non est inconvenientia ulla.

N n 5

§. 6.

954 §. 6. Si quis iuste sit condemnatus, ut fame pereat, probabile est non posse, etiam si extreme indigeret, surripere necessaria ad vitam conservandam, quia dives in eo casu non tenetur ei subvenire, uti dictum est l. 2. n. 201. Imò nec ipse tenetur vitam suam tum conservare, secundum dicta hinc n. 779.; ergo amisit ius ad vitam sic surripiendo conservandam.

955 §. 7. Non esse ulli privato licitum in necessitate tantum gravi surripere, habet nunc sententia communissima, quam merito vocat verissimam Sporer n. 105., & videtur habere Cap. Si quis de furtis, ubi dicitur, *Si quis propter necessitatem famis aut nuditatis furatus fuerit cibaria, vestem vel pecus, poeniteat hebdomadas tres*, ergo ius canonicum supponit esse peccatum: & Ratio est 1. quia dominus est rationabiliter invitus, cum enim nullum hinc fit vitæ periculum, nec malum æmissione vitæ æquivalens, bona non fiunt communia, ergo tali indigenti non competit ius occupandi. 2. Cum hæc necessitas sit omnino frequens, nimium multiplicarentur eiusmodi rapinæ cum perturbatione communis pacis. 3. Homines non satis abstinere à dilapidatione bonorum suorum, ab otio & inertia, cogitent enim sibi in gravem necessitatem lapsis facile succurrendum, rapiendo quod vellet, quod cederet in grave damnum communitatis humanæ. 4. Huic necessitati satis occurritur per preceptum charitatis obligans ad eleemosynam graviter indigenti dandam, secundum dicta l. 2. à n. 199., cum autem ea obligatio sit ad eleemosynam dandam, patet in altero non esse ius eripiendi, nam ad illud, quod donatur, accipiendum non

non habet ius, uti pluribus deducit *Carden. n. 14. 24. 25. Nec juvat, quod aliqui apud Mendo d. 3. n. 8. & cum Dicast. n. 256. probabile esse censeant, quod pauper in gravi necessitate possit diviti surripere, nam hoc dato, adhuc manet possessio pro divite, qui non debet exui certo iure propter probabilitatem illam pauperis: notant tamen Laym. t. 3. l. 3. c. 1. n. 8. & Sporer n. 106. eiusmodi pauperes non esse facile damnandos peccati mortalis, si à divite, præsertim antè rogato & negante, surripuerit necessaria pro sublevanda necessitate sua gravi, circumstantia enim necessitatis multùm excusat, cùm reddat divitem minùs rationabiliter invitum.*

§. 8. Si tota Resp. sit in necessitate gravi, licitum est auferre à divitibus superflua, quæ necessaria sunt ad Remp. sublevandam, quia necessitas gravis Reip. æquivalet, imò superat necessitatem, quam haberet unus privatus, uti cum *S. Th. & aliis Carden. n. 16.* 956

§. 9. Si necessitas gravis sit urgens, rectè docent *Lugo n. 154. Less. n. 71. Haun. de Just. T. 1. t. 2. à n. 347. Sporer n. 103. Carden. n. 17., & fusiùs in 1. crisi d. 80. privato esse licitum surripere necessaria ad illam sublevandam, nam secundùm dicta l. 2. n. 195. tum censetur extrema esse moraliter præsens, cùm sit proxima, aut hæc sit illi æquivalens; & ideo hanc sententiam dicit esse certam Tamb. §. 1.* 957

§. 10. Licet gravis necessitas non excuset, ut surripias, tamen excusare potest, ut differas restitutionem vel solutionem debiti, uti dicitur *P. 2. n. 335.* 958

Q. 212. An occulta compensatio sit furtum. R. 959

§. 1.